

راه‌های اثبات ولادت امام مهدی(عج)

استاد مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه ضمن بیان شباهت میان امام مهدی(عج) و حضرت موسی(ع) در نحوه ولادت، به تبیین ادله اثبات ولادت امام زمان(عج) پرداخت.

راه‌های اثبات ولادت امام مهدی(عج) // محل زندگی حضرت حجت در زمان امام عسکری(ع) استاد مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه ضمن بیان شباهت میان امام مهدی(عج) و حضرت موسی(ع) در نحوه ولادت، به تبیین ادله اثبات ولادت امام زمان(عج) پرداخت.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس در ادامه سلسله مباحث «مهدویت و انتظار« گفت‌وگوی مشروحی با حجت الاسلام والمسلمین «مهدی یوسفیان« استاد مرکز تخصصی مهدویت و مؤلف کتاب‌های «امام مهدی در قرآن«، «طلوع خورشید« و «طلوع خورشید«، «شرایط ظهور« و «رخداد ظهور« انجام داده‌ایم که این هفته، بخش دوم آن تقدیم خوانندگان گرامی می‌شود:

چگونگی ولادت حضرت مهدی (عج)

یوسفیان در ابتدای بخش دوم سخنان خود گفت: در روایات متعددی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است مردی از خاندان من - که دوازدهمین خلیفه و جانشین پس از من است - قیام خواهد کرد و با نابودی ظلم و ستم و برقراری حکومت الهی، عدل و راستی را در جهان خواهد گستراند.

وی گفت: فرمانروایان ستمگر عباسی براساس این روایات، به دنبال قتل و نابودی ایشان بودند و لذا مراقبت و سخت گیری زیادی نسبت به اهل بیت داشتند و حتی امام هادی علیه‌السلام و امام عسکری علیه‌السلام را به شهر سامرا منتقل کردند.

وی یادآور شد: روشن است که در چنین شرایطی، ولادت آن بزرگوار باید پنهانی و به گونه‌ای باشد که آسیبی به ایشان نرسد؛ از این رو ولادت ایشان به تولد حضرت موسی علیه‌السلام تشبیه شده است.

یوسفیان افزود: امام صادق علیه‌السلام فرمود: «خدای متعال در قائم ما سه خصلت جاری کرده که آنها در سه تن از پیامبران نیز جاری بود: مولدش را چون مولد موسی علیه‌السلام مقدر کرد...«

وی گفت: امام باقر علیه‌السلام نیز فرمود: «ان موسی لما حملت به لم یظهر حملها الا عند وضعه«؛ چون مادر موسی علیه‌السلام او را باردار شد، حمل او ظاهر و آشکار نشد مگر هنگام زایمان او.

استاد مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه اظهار داشت: بنابراین ولادت حضرت مخفیانه بود و حتی نزدیکان امام یازدهم نیز تا چند ساعت قبل از ولادت، از آن بی اطلاع بودند.

* اثبات ولادت حضرت مهدی(عج)

نویسنده و پژوهشگر مسائل مهدویت گفت: در تبیین و اثبات امر ولادت امام مهدی علیه‌السلام از گزینه‌ها و راه‌های مختلف و متعددی می‌توان بهره برد که من تنها به بعضی از آنها اشاره می‌کنم.

1. تصریح امام حسن عسکری علیه‌السلام

وی گفت: تصریح امام حسن علیه‌السلام به ولادت، اولین دلیل برای اثبات ولادت حضرت مهدی است. کلینی در روایت صحیحی از ابوهاشم جعفری نقل می‌کند: «به ابو محمد حسن عسکری علیه‌السلام عرض کردم: هیبت شخصیت شما مرا از پرسیدن باز می‌دارد، آیا اجازه می‌دهید که از شما سؤالی بپرسم؟ فرمود: بپرس. عرض کردم: آیا شما فرزندی دارید؟ فرمود: آری. عرض کردم: اگر برای شما حادثه‌ای رخ داد، در کجا از او سراغ بگیریم؟ فرمود: در مدینه.

وی گفت: در مواردی نیز آن حضرت با نوشتن نامه، امر ولادت را اعلام می‌کرد. احمد بن حسن بن اسحاق می‌گوید: «چون

خلف صالح علیه‌السلام متولد شد، از مولایم امام حسن عسکری علیه‌السلام به جدّم احمد بن اسحاق نامه‌ای رسید که در آن، امام با دست خط خود آورده بود: برای ما فرزندی متولد شده است و باید نزد تو پوشیده و از مردم پنهان بماند که ما به جز به خویشان و دوستان اظهار نمی‌کنیم. خواستیم خبر آن را به تو اعلام کنیم تا خداوند تو را شاد سازد همچنان که ما را شاد ساخت. والسلام»

2. شهادت قابله

یوسفیان افزود: شهادت دادن قابله دومین مدرک این مساله است. طبیعی است بهترین کسی که می‌تواند به درستی شهادت و گواهی بر ولادت دهد؛ قابله‌ای است که در هنگام ولادت حضور داشته است.

وی گفت: قابله آن حضرت بانوی بزرگوار و پرهیزکار حکیمه خاتون دختر امام جواد و عمه امام حسن عسکری علیه‌السلام بود که به این مطلب تصریح کرده است و داستان ولادت از زبان ایشان بیان شده است.

3. سنت عقیقه

یوسفیان گفت: یکی از برنامه‌ها و سنت‌های سفارش شده در دین، سنت عقیقه (قربانی کردن گوسفند) برای نوزاد است که برای سلامتی فرزند و برکت زندگی او تأثیر دارد و امام حسن عسکری علیه‌السلام با انجام عقیقه برای حضرت مهدی علیه‌السلام، ضمن عمل به این سنت دینی، گروه بسیار از شیعیان را از ولادت آن حضرت آگاه کرد.

وی گفت: صدوق، به چند قضیه در این رابطه اشاره می‌کند. به عنوان نمونه، ابوجعفر عمری (سفیر خاص امام مهدی علیه‌السلام) می‌گوید: «چون امام [حضرت مهدی (عج)] متولد شد، امام حسن عسکری علیه‌السلام فرمود: به دنبال ابوعمر و بفرستید چون به زند امام آمد، به او فرمود: 10 هزار رطل نان و 10 هزار رطل گوشت خریداری کن و تقسیم کن (احتمالا میان بنی هاشم) و چند گوسفند برای او عقیقه کن».

وی افزود: در روایت دیگر محمد بن ابراهیم کوفی گوید: «امام حسن عسکری علیه‌السلام برای یکی از کسانی که نامش را برایم ذکر کرد، گوسفند سربریده‌ای فرستاد و فرمود: این از عقیقه فرزندم محمد است».

4. شهادت افرادی که امام مهدی را دیده‌اند

استاد مرکز تخصصی مهدویت حوزه گفت: چهارمین دلیل برای اثبات تولد حضرت، شهادت افرادی است که امام را دیده‌اند. در کتاب‌های معتبر و ارزشمند، سخن از افرادی به میان آمده که حضرت مهدی علیه‌السلام را دیده‌اند. این دیدارها، به دوران کودکی و دوران غیبت صغری مربوط می‌شود.

وی تأکید کرد: شیخ صدوق، در کمال الدین و شیخ طوسی در کتاب الغیبه، بابی را به عنوان «افرادى که حضرت را دیده‌اند» گشوده‌اند.

وی گفت: این افراد حضرت مهدی علیه‌السلام را از نزدیک دیده و بر آن شهادت و گواهی داده‌اند.

5. وجود وکیلان و نواب خاص

یوسفیان ادامه داد: وجود وکیلان و نایبان خاص دلیل پنجم است. هر کس به تاریخ زندگی امام مهدی علیه‌السلام نگاه کند به روشنی به ویژگی خاص غیبت صغری - همان وجود چهار نایب خاص - پی می‌برد. وجود این افراد با چنین عنوان خاص، خود بیانگر وجود موکل است.

6. نوع برخورد حکومت وقت

نویسنده و پژوهشگر مسائل مهدویت، نوع برخورد حکومت وقت را دلیل ششم ولادت امام زمان (عج) دانست و افزود: با پژوهشی در زندگی پرفراز و نشیب اهل بیت روشن می‌شود که حاکمان زمان چگونه در تلاش بودند تا نور هدایت آنان را خاموش کنند در این راستا از هیچ تلاشی فروگذاری نکردند. در این میان برخورد حکومت با امام هادی و امام حسن عسکری علیه‌السلام به شکل دیگری بود و داستان چگونگی برخورد فرعون با بنی اسرائیل را تداعی و زنده می‌کرد.

وی یادآور شد: خلفای عباسی، مانند بسیاری از مردم، رسالت جهانی امام مهدی علیه السلام را می‌دانستند و آگاه بودند که آن حضرت ویران کننده بساط حکومت ظالمانه آنان است و نیز می‌دانستند که حکومتشان غاصبانه است و جانشینان واقعی پیامبر نام آنان را بیان کرده است که نخستین آنان امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و آخرین ایشان حضرت مهدی علیه السلام فرزند امام حسن عسکری علیه السلام است.

استاد مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه گفت: با توجه به این مقدمه برخورد حکومت به شکل‌های مختلفی بود؛ از جمله: انتقال امام هادی علیه السلام و امام عسکری علیه السلام به سامرا.

یوسفیان در بخش دیگری از گفت‌وگوی خود با فارس به بیان دلایل ایجاد شهر سامرا اشاره کرد و گفت: شهر سامرا به دستور خلفای عباسی پی ریزی شد و ساکنان آن، بزرگان خاندان عباسی و لکشریان مورد اعتماد خلیفه بودند و به عبارت روشن آنجا، یک شهر تقریباً نظامی و لشکرگاه خلیفه بود. خلفای عباسی برای این که بتوانند این دو امام را (امام هادی و امام عسکری علیهما السلام) به صورت کامل تحت مراقبت و نظارت داشته باشند، آنان را به سامرا منتقل کردند.

یوسفیان گفت: با رحلت امام حسن عسکری علیه السلام و نماز خواندن امام مهدی علیه السلام بر جنازه پدر، فوراً از طرف خلیفه دستور تفتیش خانه صادر شد تا سپاهیان و مأموران آن حضرت را دستگیر کنند.

7. احادیث بهترین دلیل برای اثبات ولادت حضرت هستند

یوسفیان گفت: برای اثبات ولادت حضرت مهدی علیه السلام به چند حدیث که مورد قبول فریقین (شیعه و اهل سنت) است می‌توان استناد کرد.

نویسنده کتاب «غیبت امام مهدی»؛ افزود: در کتب فریقین (شیعه و عامه) روایت مشهور و معروفی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است که «مَنْ مات و لم يعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة؛ هرکس بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلی از دنیا رفته است»؛

وی گفت: این حدیث حاوی نکات مهمی است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به صراحت بیان می‌کند هرکس امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلی از دنیا می‌رود. اطلاق کلام پیامبر، شامل همه مسلمین شده و مردم همه زمانها را در برمی‌گیرد. نکته لطیف این که حضرت از تعبیر «زمانه» استفاده کرده است و یعنی امام زمان خودش را باید بشناسد. پس باید در هر زمان امام زمان باشد.

مؤلف «شرایط ظهور»؛ تأکید کرد: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «لایزال الدین قائماً حتی تقوم الساعة او یكون علیکم اثنتی عشر خلیفه کلهم من قریش»؛ دین اسلام برپا است تا قیامت و این که دوازده خلیفه بر شما حکومت کنند که همه از قریش هستند.

دیدگاه علما و صاحبان رأی پیرمون ولادت حضرت مهدی علیه السلام

حجت الاسلام یوسفیان گفت: همه بزرگان و اندیشمندان شیعه، وجود مقدس بزرگان و اندیشمندان شیعه، وجود مقدس حضرت را پذیرفته و به آن اعتراف دارند. برخی از علمای عامه نیز در این مورد مطالبی بیان کرده‌اند مانند: محمد بن طلحه حلبی شافعی در مطالب السؤل فی مناقب آل الرسول، ص 88، محمد بن یوسف کنجی شافعی در البیان فی اخبار صاحب الزمان، ص 336، محمد بن احمد مالکی معروف به ابن صباغ در الفصول المهمه، ص 273، سبط ابن جوزی حنفی در تذکرة الخواص، ص 363، احمد بن حجر هیثمی مکی در صواعق المحرقة، ص 127 و

محل زندگی حضرت مهدی علیه السلام در زمان امام عسکری علیه السلام

یوسفیان گفت: باتوجه به جو حاکم بر جامعه که از طرف خلفای عباسی ایجاد شده بود و آنان به دنبال قتل آخرین خلیفه خدا و منهدم کننده کاخ‌های ظلم و ستم بودند؛ لذا یکی از وظایف اساسی امام حسن عسکری، حفظ جان حضرت مهدی علیه السلام بود.

وی افزود: از مدارک تاریخی و روایی استفاده می‌شود که امام حسن عسکری علیه السلام فرزند خویش را مدتی در سامرا و مدتی در مدینه تحت سرپرستی مادر گرامی‌اش «حدیث»؛ همسر بزرگوار امام هادی علیه السلام حفظ و نگهداری کرد.

کیفیت معرفی امام زمان به شیعیان چگونه بود؟

یوسفیان گفت: به علت پنهانی بودن امر ولادت حضرت مهدی علیه السلام یکی دیگر از وظایف مهم امام حسن عسکری علیه السلام معرفی آن حضرت به شیعیان بود تا آنان ضمن دیدار با او و شناخت آخرین حجت خدا، بتوانند خبر ولادت را در اختیار دیگران قرار دهند و بدین ترتیب جامعه شیعه، دچار اشتباه و انحراف نگردد.

وی گفت: شناخت جانشین هر امام نزد شیعیان - به خصوص بزرگان شیعه - امری بسیار مهم بود؛ از این رو اصحاب براساس وظیفه، این سؤال را از امام عصر خود می پرسیدند که امام و جانشین پس از شما کیست؟ تا هم شناخت بیشتری از دوازده امام داشته باشند و هم اگر برای امام حادثه ای رخ داد و ایشان به شهادت رسید، آنان بدانند باید به چه کسی رجوع کنند.

مؤلف «؛ شرایط ظهور؛ ادامه داد: این مطلب در رابطه با اصحاب امام حسن عسکری علیه السلام نیز جاری بود که به نمونه ای از آن اشاره می کنم: احمد بن اسحاق - از علما و بزرگان شیعه و یکی از اصحاب با وفای امام یازدهم - می گوید: خدمت امام حسن عسکری علیه السلام شرفیاب شدم و می خواستم از جانشین پس از وی پرسش کنم. ولی قبل از آنکه حرفی بزنم، امام آغاز سخن کرد و فرمود: «؛ ای احمد بن اسحاق! خدای تعالی از زمانی که آدم را خلق کرد زمین را خالی از حجت نگذاشت و تا روز قیامت نیز خالی از حجت نمی گذارد، به واسطه او بلا را از اهل زمین دفع می کند و به خاطر او باران نازل می کند و برکات زمین را خارج می سازد.

حجت الاسلام یوسفیان در پایان بخش دوم گفت و گوی خود تأکید کرد: احمد بن اسحاق می گوید: پس من گفتم: ای پسر رسول خدا! امام و جانشین پس از شما کیست؟ پس حضرت با شتاب برخاست و داخل خانه شد و سپس برگشت در حالی که بر روی شانه اش کودکی سه ساله بود که صورتش مانند ماه شب چهارده می درخشید. حضرت فرمود: «؛ ای احمد بن اسحاق! اگر نزد خدای عزوجل و حجت های او گرامی نبودی، این فرزند را به تو نشان نمی دادم. همانا او هم نام و هم کنیه رسول خدا است و کسی است که زمین را پر از عدل و داد می کند، همچنان که پر از ظلم و جور شده باشد؛